

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
im. Stanisława Pigoń w Krośnie

Olimpiada Wiedzy Ekologicznej
Wojewódzki Komitet w Krośnie

„Dlaczego rośliny inwazyjne są niebezpieczne?”

DR INŻ. MARTA PISAREK

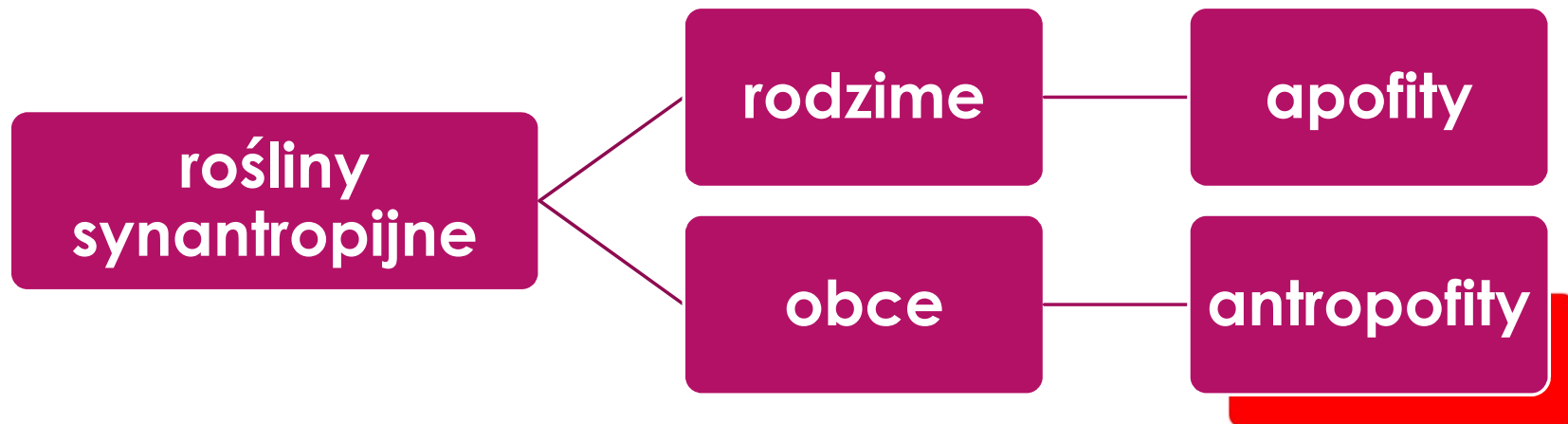
I P O D K A R P A C K I E W Y K Ł A D Y
Z E K O L O G I I I O C H R O N Y Ś R O D O W I S K A

Inwazyjne gatunki obce

- ▶ Środowisko przyrodnicze we współczesnym świecie zmaga się z wieloma problemami.
- ▶ Jedną z najczęściej poruszanych kwestii jest pojawianie się inwazyjnych gatunków obcych.
- ▶ Są to gatunki, które wprowadzone poza granice ich naturalnego występowania, mogą rozprzestrzeniać się i stanowić zagrożenie dla gatunków rodzimych.

Problem gatunków inwazyjnych staje się alarmujący z uwagi na fakt, że wielokrotnie proces biologicznej inwazji jest zjawiskiem nieodwracalnym i może prowadzić do katastrofalnych skutków.

Terminologia i klasyfikacje inwazyjnych roślin obcego pochodzenia

antropofity

metafity

trwale zadomowione składniki flory

archeofity

gatunki przybyłe przed końcem XV w.

kenofity

gatunki przybyłe od początku XVI w.

epekofity

zadomowione na siedliskach antropogenicznych

diafity

nie zadomowione trwale składniki flory

efemerofity

gatunki zawlekane przejściowo

agriofity

zasiedlone na siedliskach naturalnych i półnaturalnych

ergazjofigofity

przejściowo dziczejące z uprawy

neofit, w tym rośliny inwazyjne

RICHARDSON D. M., PYŠEK P., REJMÁNEK M., BARBOUR M. G., PANETTA F. D., WEST C. J. 2000. Naturalization and invasion of alien plants: concepts and definitions. *Divers. Distrib.* 6: 93-107.

1. rośliny uprawiane,

2. rośliny poza uprawą,

2.1. rośliny nie zadomowione (tzw. *efemerofity*),

2.2. rośliny zadomowione,

2.2.1. rośliny nie inwazyjne,

2.2.2. rośliny inwazyjne,

2.2.2.1. nie powodujące szkód,

2.2.2.2. chwasty,

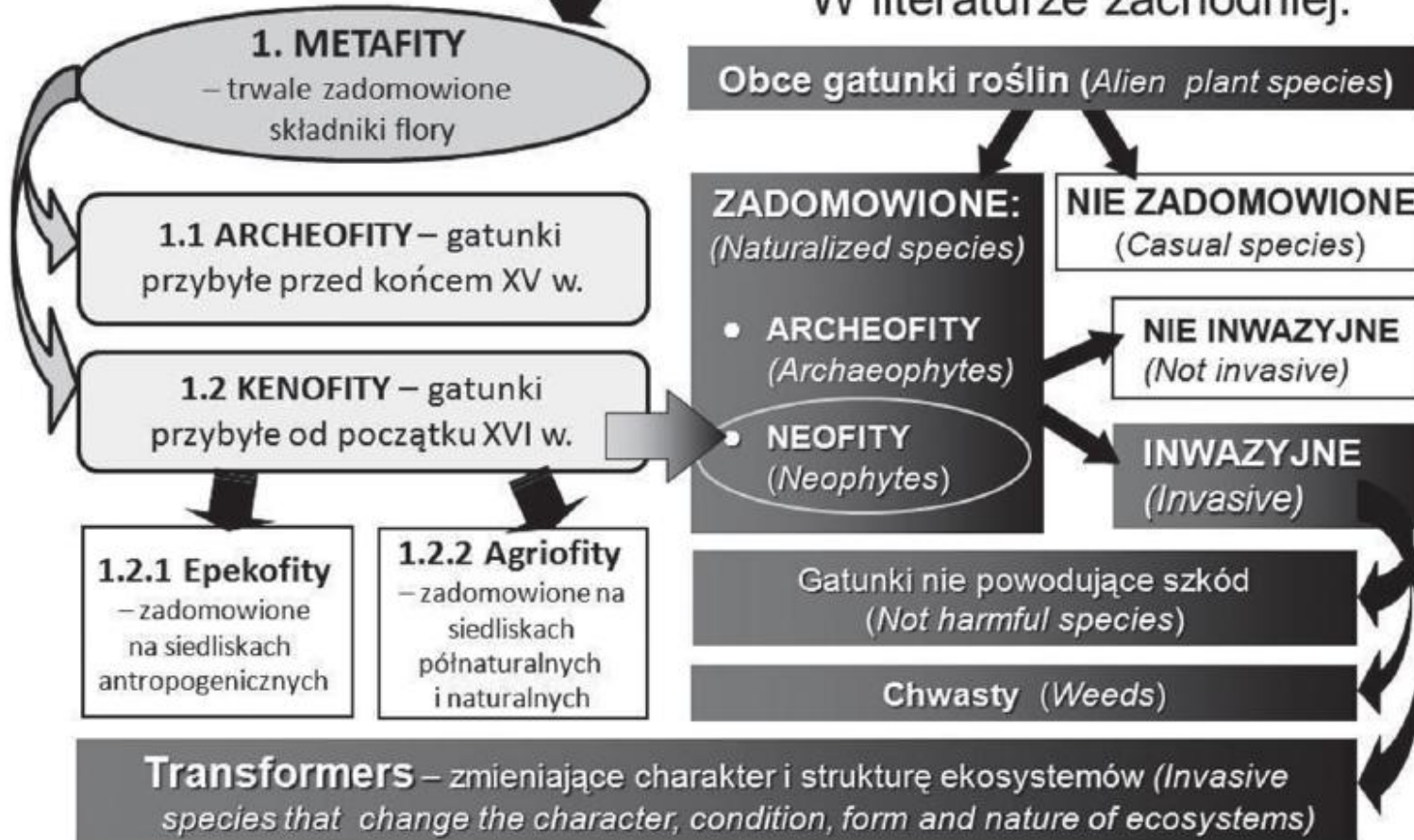
2.2.2.3. powodujące zmiany w środowisku (tzw. *transformers*).

Rośliny inwazyjne

- gatunki obcego pochodzenia,
- zadomowione na obszarze pierwotnie obcym,
- wytwarzające żywotne potomstwo, często w ogromnej ilości,
- rozprzestrzeniające się na znaczne odległości od roślin macierzystych.

ANTROPOFITY

W literaturze zachodniej:

Źródło:
TOKARSKA-GUZIŁ B., DAJDOK Z., ZAJĄC M.,
URBISZ A., DANIELEWICZ W. 2011. Identyfikacja
i kategoryzacja roślin obcego pochodzenia
jako podstawa działań praktycznych.
W: KAĆKI Z., STEFAŃSKA-KRZACZEK E. (red.),
Synantropizacja w dobie zmian różnorodności
biologicznej. Acta Botanica Silesiaca 6: 23-53.

Grupy obcych gatunków roślin wyróżniane w literaturze angielskojęzycznej w porównaniu z klasyfikacją geograficzno-historyczną gatunków trwale zadomowionych (metafitów)

Inwazyjne gatunki obce

- ▶ Ogródnictwo w znacznym stopniu przyczyniło się do rozprzestrzeniania się wielu gatunków obcych.
- ▶ Oszacowano, że ok. 80% inwazyjnych gatunków roślin wprowadzono do Europy w celach ozdobnych lub rolniczych.
- ▶ Wiele gatunków jednak zostało zawleczonych przypadkowo np. przez środki transportu czy też sprzęty wojskowe.

Inwazyjne gatunki obce

- ▶ Inwazyjne gatunki obce negatywnie wpływają na środowisko przyrodnicze, m.in.:
  - poprzez przeobrażanie siedlisk przyrodniczych,
  - wypieranie gatunków rodzimych na skutek konkurencji lub ograniczania bazy pokarmowej.
- ▶ Gatunki te nierzadko powodują również szkody gospodarcze, które w Unii Europejskiej szacuje się na 12 mld euro rocznie, a niektóre z nich mogą stanowić nawet zagrożenie dla zdrowia człowieka.

Inwazyjne gatunki obce

- ▶ **Problem związany z rozprzestrzenianiem się obcych gatunków jest na tyle istotny, że zostały podjęte działania w skali światowej jak i Europy zmierzające do ograniczenia tego zjawiska.**
- ▶ **Strategiczny Plan na rzecz Różnorodności Biologicznej na lata 2011-2020 Konwencji o Różnorodności Biologicznej zawiera m.in. cel określający, że do 2020 r. inwazyjne gatunki obce i drogi ich rozprzestrzeniania się zostaną zidentyfikowane i skategoryzowane, a gatunki priorytetowe będą kontrolowane lub usunięte.**

Inwazyjne gatunki obce

- ▶ 1 stycznia 2015 r. weszło w życie **rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r.** w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych, które winno być stosowane bezpośrednio w krajach członkowskich UE.
- ▶ Rozporządzenie w sposób kompleksowy reguluje takie zagadnienia jak: zapobieganie wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych, ich wczesne wykrywanie i szybka eliminacja bądź długofalowa i efektywna kontrola populacji w przypadku gatunków rozpowszechnionych.
- ▶ W 2016 r. został opracowany przez Komisję Europejską projekt listy gatunków inwazyjnych stwarzających zagrożenie dla Unii, zawierający 39 gat., w tym 13 to rośliny.
- ▶ W 2017r. listę powiększono o kolejne gatunki, tak więc aktualne *transformers* uznawane za zagrożenie dla Unii stanowi 49 gat., w tym 21 to rośliny.

**Lista inwazyjnych gatunków obcych,
uznanych za stwarzające zagrożenie dla Unii,
ustanowiona na podstawie rozporządzenia nr 1143/2014**

Lp.	Nazwa		Data wejścia w życie rozporządzenia KE	
	polska	łacińska	3.08.2016	2.08.2017
1.	-	<i>Alternanthera philoxeroides</i>		✓
2.	-	<i>Microstegium vimineum</i>		✓
3.	barszcz Mantegazziego	<i>Heracleum mantegazzianum</i>		✓
4.	gunnera brazylijska	<i>Gunnera tinctoria</i>		✓
5.	moczarka delikatna	<i>Elodea nuttallii</i>		✓
6.	niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i>		✓
7.	trojeść amerykańska	<i>Asclepias syriaca</i>		✓
8.	wywłócznik różnolistny	<i>Myriophyllum heterophyllum</i>		✓

Lista inwazyjnych gatunków obcych, uznanych za stwarzające zagrożenie dla Unii, ustanowiona na podstawie rozporządzenia nr 1143/2014

Lp.	Nazwa		Data wejścia w życie rozporządzenia KE	
	polska	łacińska	3.08.2016	2.08.2017
9.	bakcharis srebrzysty	<i>Baccharis halimifolia</i>	✓	
10.	ludwigia wielkokwiatowa (pierwiosnka wodna)	<i>Ludwigia grandiflora</i>	✓	
11.	ludwigia strumieniowa	<i>Ludwigia peploides</i>	✓	
12.	persikaria (rdest, rdestowiec) pospieszna	<i>Persicaria perfoliata</i>	✓	
13.	barszcz perski	<i>Heracleum persicum</i>	✓	
14.	barszcz Sosnowskiego	<i>Heracleum sosnowskyi</i>	✓	
15.	kabomba kalifornijska	<i>Cabomba caroliniana</i>	✓	

Lista inwazyjnych gatunków obcych, uznanych za stwarzające zagrożenie dla Unii, ustanowiona na podstawie rozporządzenia nr 1143/2014

Lp.	Nazwa		Data wejścia w życie rozporządzenia KE	
	polska	łacińska	3.08.2016	2.08.2017
16	eichornia gruboogonkowa (hiacynt wodny)	<i>Eichhornia crassipes</i>	✓	
17.	lagarosyfon wielki (moczarka kędzierzawa)	<i>Lagarosiphon major</i>	✓	
18.	partenium ambrozjowate	<i>Parthenium hysterophorus</i>	✓	
19.	tulejnik amerykański	<i>Lysichiton americanus</i>	✓	
20.	wąkrotka jaskrowata	<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>	✓	
21.	wywłócznik brazylijski	<i>Myriophyllum aquaticum</i>	✓	

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym

- ▶ azolla drobna (azolla karolińska)
- ▶ moczarka delikatna
- ▶ *Spartina anglica*
- ▶ barszcz Mantegazziego (barszcz kaukaski)
- ▶ barszcz Sosnowskiego
- ▶ bożodrzew gruczołowaty (ajlant gruczołkowaty)
- ▶ grubosz Helmsa
- ▶ kolcolist zachodni
- kolczurka klapowana
- niecierpek gruczołowaty
- niecierpek pomarańczowy
- rdestowiec czeski (rdestowiec pośredni)
- rdestowiec japoński (rdestowiec ostrokończysty)
- rdestowiec sachaliński
- trojeść amerykańska
- tulejnik amerykański

barszcz Sosnowskiego

trojeść amerykańska

niecierpek gruczołowaty

tulejnik amerykański

Lista roślin stosowanych w ogrodnictwie należących do inwazyjnych gatunków obcych, w przypadku których uzgodniono potrzebę niewprowadzania ich do sprzedaży i uprawy

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1.	Czeremcha amerykańska	<i>Padus (Prunus) serotina</i>
2.	Klon jesionolistny	<i>Acer negundo</i>
3.	Moczarka kanadyjska	<i>Elodea canadensis</i>
4.	Nawłóć kanadyjska	<i>Solidago canadensis</i>
5.	Nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i>
6.	Nawłóć wąskolistna	<i>Solidago graminifolia</i>
7.	Rudbeckia naga	<i>Rudbeckia laciniata</i>
8.	Świdośliwa kłosowa	<i>Amelanchier spicata</i>
9.	Tawuła kutnerowata	<i>Spiraea tomentosa</i>

K O D E K S
DOBRYCH PRAKTYK
W OGRODNICTWIE

Uwaga: Lista nie dotyczy odmian uprawnych (kultywarów), odmian botanicznych oraz form geograficznych, które nie są uznawane za inwazyjne.

Rośliny stosowane w ogrodnictwie należących do inwazyjnych gatunków obcych, w przypadku których uzgodniono potrzebę niewprowadzania ich do sprzedaży i uprawy

Nawłóć kanadyjska

Nawłóć późna

Rudbeckia naga

knollgardens.co.uk

Tawuła kutnerowata

Lista pozostałych roślin stosowanych w ogrodnictwie należących do inwazyjnych gatunków obcych, dla których zaleca się szczególne środki ostrożności

- ▶ aronia śliwolistna
- ▶ aster nowobelgijski
- ▶ aster wierzbolistny
- ▶ dąb czerwony
- ▶ dereń rozłogowy
- ▶ jesion pensylwański
- ▶ kolcowój pospolity
- ▶ kroplik żółty
- ▶ łubin trwały
- ▶ naparstnica purpurowa
- ▶ orzech włoski
- ▶ powojnik pnący
- ▶ rdest wielokłosowy
- ▶ robinia akacjowa
- ▶ róża pomarszczona
- ▶ słonecznik bulwiasty
- ▶ smotrawa okazała
- ▶ sumak octowiec
- ▶ świdośliwa Lamarcka
- ▶ tojeść kropkowana
- ▶ wiązowiec zachodni
- ▶ winobluszcz zaroślowy

Inwazyjne gatunki obce są ...

- ▶ Gatunki inwazyjne cechuje niesamowita płodność, a wyspecjalizowane metody rozsiewania nasion zapewniają im sukces w rozprzestrzenianiu się.
- ▶ Charakteryzują się bardzo szybkim wzrostem w fazie juvenilnej. Nasiona kiełkują niezwykle szybko, jeśli tylko trafią na odpowiednie warunki siedliskowe. Młode siewki tworzą zwarty dywan zagłuszający inne kiełkujące nasiona.
- ▶ Jedną ze strategii gatunków inwazyjnych jest ich imponujący wzrost.
- ▶ Gatunki inwazyjne są też często bardziej atrakcyjne dla zapylaczy niż gatunki rodzime.

Inwazyjne gatunki obce są ...

- ▶ Gatunki inwazyjne cechuje też bardzo szybkie rozmnażanie wegetatywne oraz olbrzymia zdolność regeneracji.
- ▶ W efekcie jeśli posadzimy taką roślinę w naszym ogrodzie, to za jakiś czas mimowolnie będzie ją miał również nasz sąsiad lub niepostrzeżenie znajdzie się po drugiej stronie ulicy.
- ▶ Gatunki inwazyjne są niezwykle odporne na niekorzystne warunki siedliskowe. Zazwyczaj mają małe wymagania glebowe, znoszą silny mróz, suszę, zalewanie... Skutecznie bronią się przed koszeniem, wypasem, opryskiem...

Inwazyjne gatunki obce są ...

- ▶ Dzięki swojej dużej tolerancji ekologicznej i szybkiemu rozwojowi gatunki inwazyjne często zasiedlają tereny zdegradowane i ekosystemy o zakłóconej równowadze biologicznej.
- ▶ Regulacja rzek, remonty dróg, mostów i przepustów, nawożenie ziemi, gruzowiska i dzikie wysypiska śmieci (zwłaszcza pochodzących z ogrodów) są wektorem do ich silnego rozprzestrzeniania.
- ▶ Raz wsiedlony gatunek inwazyjny zazwyczaj osiąga sukces kolonizując coraz większe obszary, a im później problem zostanie dostrzeżony, tym walka z nim jest trudniejsza i dużo bardziej kosztowna.

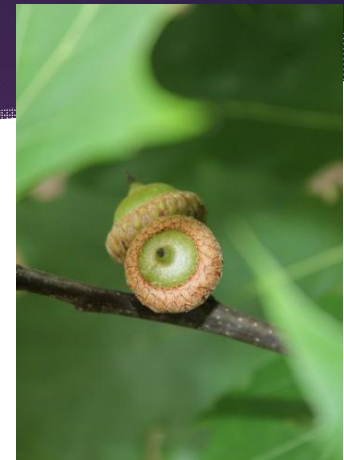
Allelopatia – broń roślin inwazyjnych

- ▶ Allelopatia jest definiowana jako wzajemne oddziaływanie pomiędzy roślinami oraz roślinami i mikroorganizmami (zwłaszcza mikroorganizmami glebowymi) o charakterze biochemicznym, wywołujące zarówno efekty negatywne, jak i pozytywne.
- ▶ Badania sugerujące o roli allelopatii ujemnej w inwazyjności gatunków obcych dotyczyły chabra plamistego (*Centaurea maculosa*) zasiedlającego prerie Ameryki Północnej.
- ▶ Związkiem biologicznie czynnym okazał się 8-hydroksyquinolina, który nie tylko hamuje rozwój siewek innych roślin niż chabra, ale ponadto ma właściwości grzybobójcze i antybakteryjne, chroniące intruza przed agrofagami.

Dąb czerwony *Quercus rubra*

- ▶ Drzewo do 25 (50) m wysokości, o rozłożystej koronie i gładkich, prostych konarach.
- ▶ Kora drzewa jest gładka i srebrzystoszara.
- ▶ Liście duże (zwykle 20 cm dł.), w zarysie owalne, o 3-5 parach klap bocznych, każda klapa z 2 lub więcej ząbkami zakończonymi ościstym wyrostkiem. Liście jesienią przebarwiają się na kolor intensywnie czerwony.
- ▶ Kwiaty rozdzielnotłciowe, kwitną w maju (razem z rozwojem liści).
- ▶ Owoce typu orzecha, osadzone w tzw. kupuli i zwane żołędziami są pękate, zwykle z płaską podstawą, osadzone w płaskiej, talerzykowatej miseczce.
- ▶ Dąb czerwony charakteryzuje się wysoką produkcją żołędzi, które są zawiązywane już przez kilkunastoletnie osobniki.

dąb czerwony

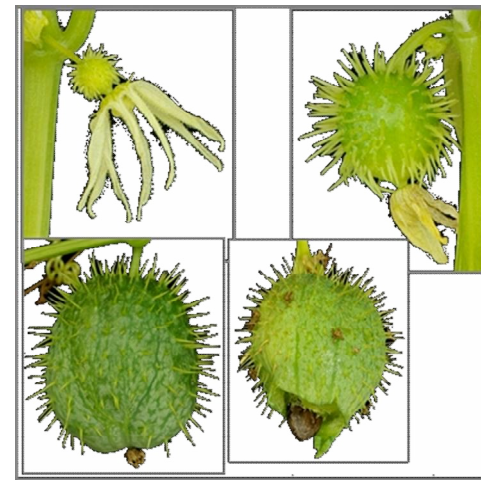
dąb czerwony

- ▶ Motyw liści tego drzewa, pomimo jego amerykańskiego pochodzenia, można zobaczyć na rewersie polskiej monety 5 gr.
- ▶ Drzewo było masowo sadzone przez leśników jako domieszka biocenotyczna oraz ze względu na szybki wzrost, wysoką odporność na zanieczyszczenia, susze i mrozy, jak również zalety drewna. Ponadto był również chętnie wykorzystywany w parkach i do tworzenia przydrożnych alei. Obecnie rozprzestrzenia się na siedliska ruderalne: nieużytki, przydroża, torowiska.
- ▶ **Ogranicza różnorodność gatunkową fitocenoz, głównie ze względu na bardzo powolny rozkład opadłych liści, które hamują wzrost innych roślin!!!**

Kolczurka klapowana - *Echinocystic lobata*

- ▶ Gatunek jednorocznego pnącza z rodziny dyniowatych, pochodzącego prawdopodobnie z Ameryki Północnej.
- ▶ W Polsce pierwsze okazy stwierdzono pod koniec lat 70. XX w.,

Kolczurka klapowana - *Echinocystic lobata*

- ▶ Kolczurka klapowana należy do 100 najgroźniejszych gatunków inwazyjnych w Europie.
- ▶ Roślina przyczynia się do zmiany charakteru opanowywanych zbiorowisk, które często stanowią chronione siedliska przyrodnicze.
- ▶ W miejscach obfitego jej występowania dochodzi do deformowania roślin zielnych i krzewów.
- ▶ Ogranicza również ilość światła dochodzącego do podłoża, co ma wpływ na wzrost innych roślin.

Kolczurka klapowana - *Echinocystis lobata*

foto Jacek Nowicki

Rdestowce azjatyckie

- ▶ Rdestowce azjatyckie występują głównie na południu kraju, przede wszystkim w dolinach rzecznych, częste są także w miastach. Rośliny te zajmują duże powierzchnie w postaci zwartych łąnów w dolinach rzecznych.
- ▶ Obfite ulistnienie powoduje zacienienie podłoża i ogranicza możliwości kiełkowania i rozwój gatunków rodzimych. Ponadto do gleby wydzielają związki o właściwościach alopacyjnych.
- ▶ Niezwykle łatwo się rozprzestrzeniają. Ich podziemne kłącza wrastają na głębokość dwóch metrów, a rozrastają się nawet do siedmiu metrów od rośliny macierzystej.
- ▶ Doświadczenia brytyjskie pokazują, że obecność rdestowca ostrokończystego znacznie obniża wartość gruntu. Aby podjąć na nim jakąkolwiek inwestycję, taką roślinę trzeba najpierw usunąć, bo później może ona wyrastać między płytami chodnikowymi, a nawet przebić asfalt. To rodzi kolejne koszty.

Rdestowce azjatyckie

Barszcz Sosnowskiego (*Heracleum sosnowskyi*)

- ▶ Gatunek odkryty w **1772** roku przez ekspedycję Rosyjskiej Akademii Nauk, podczas której zebrano okaz zielnikowy.
- ▶ Nazwany na cześć **Dmitrija Sosnowskiego** – rosyjskiego badacza flory Kaukazu.
- ▶ Na pierwszy opis naukowy gatunek czekał aż do **1944** roku.
- ▶ Na obszarze **wtórny** gatunek występuje na siedliskach ruderalnych, na skrajach pól, łąk i lasów oraz w dolinach rzecznych.
- ▶ Barszcz Sosnowskiego preferuje siedliska nieco wilgotne, o kwaśnym odczynie gleby.

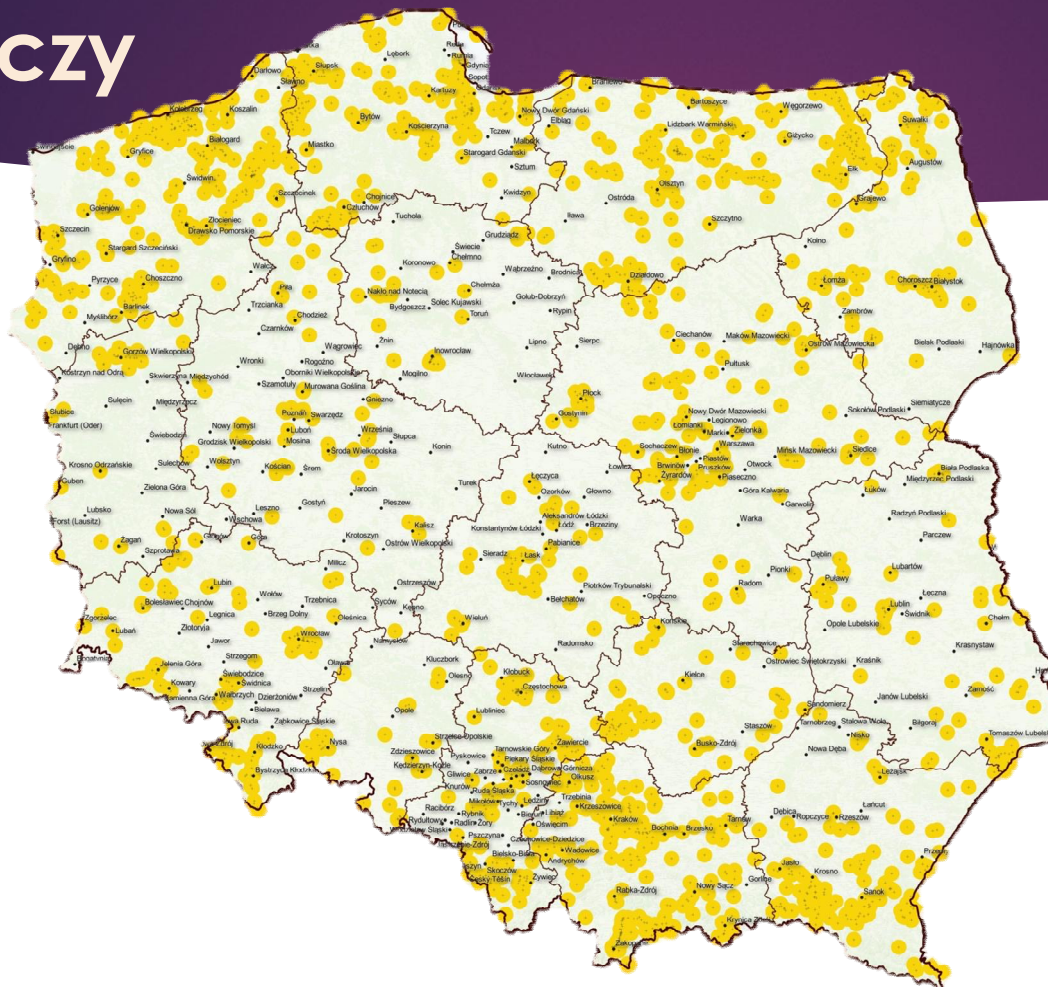
Barszcz Sosnowskiego (*Heracleum sosnowskyi*)

- ▶ Barszcz Sosnowskiego jest **mrozoodporny**. Starsze rośliny tolerują mróz do **-25 °C** (przykryte śniegiem nawet do **-45 °C**).
- ▶ Gatunek **cienioznośny** (różni się tym od barszczu Mantegazziego)

Mapa zgłoszonych stanowisk kaukaskich barszczy

Szacunkowy obszar występowania barszczu Sosnowskiego w Polsce wynosi **ok. 3 tys. ha.**

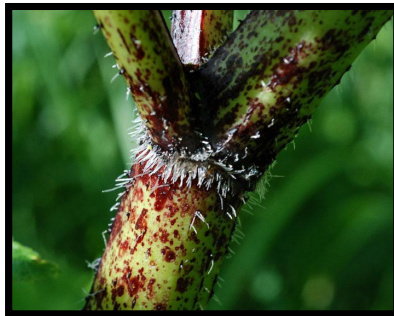
Morfologia barszczu Sosnowskiego

- ▶ Gruby korzeń palowy, rozgałęziający się w górnej części.
- ▶ Pojedyncze korzenie osiągają do 200 cm głębokości.

Morfologia barszczu Sosnowskiego

- ▶ Łodyga 2 – 3 m wysokości (lub więcej).
- ▶ Okrągła, bruzdowana, słabo owłosiona, pusta w środku.
- ▶ Na jej powierzchni fioletowawe plamki.
- ▶ U podstawy osiąga średnice 5-12 cm.

Morfologia barszczu Sosnowskiego

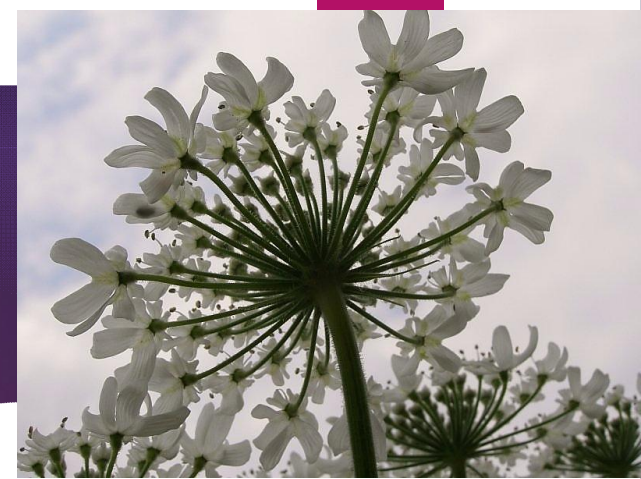

- **Liście złożone** – podzielone na 3 segmenty (nieparzystopierzaste)
- **Średnica - do 150 cm.**

- Z wierzchu **nagie**, od spodu na nerwach **słabo owłosione**
- Blaszka liściowa z **zaokrąglonymi brzegami.**

Morfologia barszczu Sosnowskiego

- ▶ Kwiaty białe lub różowawe – pachnące kumaryną.
- ▶ Zebrane w parasolowatych baldachach o średnicy 30 – 80 cm.
- ▶ Na jednej roślinie znajdować się może do ok. 20 tysięcy kwiatów!
- ▶ Kwiaty zapylane przez owady, choć istnieje możliwość samozapylecia.
- ▶ Kwitnienie: od czerwca do przełomu lipca / sierpnia.

Morfologia barszczu Sosnowskiego

- ▶ Jajowata lub owalna rozłupnia o długości 8–10 mm długości.
- ▶ Składa się z dwóch niełupiek połączonych karpoforem, z których każda zawiera jedno nasiono.
- ▶ Owoc barwy oliwkowej z czterema brunatnymi smugami przewodów olejkowych (za młodu gęsto owłosiony).

Karpofor,

- 1) osadka, na której znajdują się owocki (rozłupki) po rozpadnięciu się owocu (rozłupni);
- 2) wydłużona część osi kwiatowej, na której umieszczone są owocolistki apokarpicznego

Barszcz Sosnowskiego jest rośliną monokarpiczną
- po wydaniu nasion rośliny zamierają.

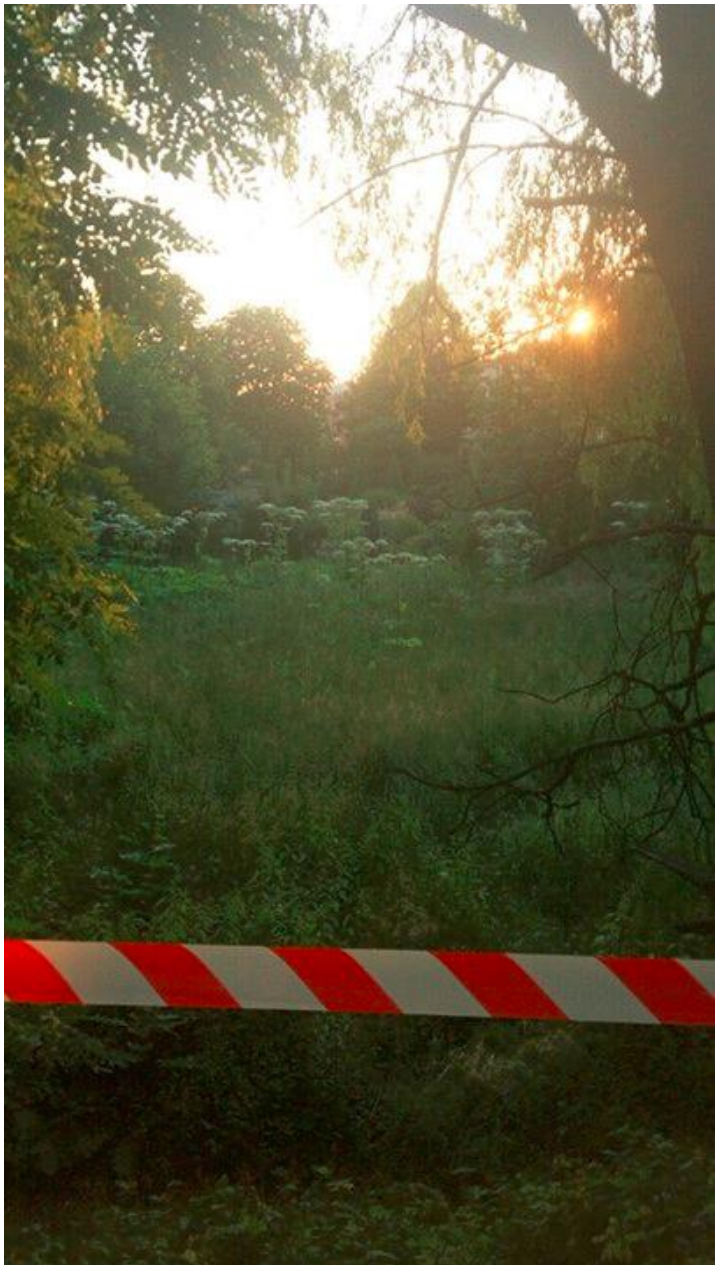
Barszcz Sosnowskiego - rozmnażanie

- Barszcz rozmnaża się **wyłącznie z nasion** – nie rozprzestrzenia się wegetatywnie, choć łatwo się regeneruje w przypadku uszkodzenia (np. wykoszenia) części nadziemnych.
- Zasadniczymi trudnościami w zwalczaniu tej rośliny jest jej wysoki współczynnik rozmnażania oraz żywotność nasion dochodząca do **5 lat**.

Plon nasion uzyskanych z 1 ha pozwala na obsianie 100–200 ha.

Kto tu rządzi?

Barszcz Sosnowskiego! Wstęp Wzbroniony!!! - Katowice

Zagrożenia

- ▶ Sok kaukaskich barszczy zawiera związki chemiczne (psoraleny).
- ▶ Pod wpływem promieniowania słonecznego może on powodować zmiany skórne przypominające oparzenia (wysypki, zaczerwienienia, opuchlizna, owrzodzenia itd.) oraz obrażenia układu oddechowego, oczu, a nawet wstrząs anafilaktyczny.

Pierwsza pomoc

- ▶ **Miejsca na ciele, które miały kontakt z roślinami obficie przemyć wodą z mydłem (bądź sama wodą).**
- ▶ **Chronić skórę przed działaniem promieni słonecznych do 48 h.**
- ▶ **Nie dotykać zmienionych miejsc na skórze – stosować chłodne okłady np. z lodu.**
- ▶ **Nie stosować środków farmakologicznych bez konsultacji z lekarzem.**
- ▶ **W razie problemów z oddychaniem wezwać pogotowie ratunkowe.**

Zwalczanie barszczu Sosnowskiego

- ▶ **Chemiczne** - poprzez stosowanie herbicydów (na terenach nie objętych ochroną).
- ▶ **Mechaniczne** - poprzez koszenie, wykopywanie korzeni, ucinanie na głębokości 5 cm od szyjki korzeniowej (na obszarach chronionych: tj. Parki Narodowe, strefy ochronne, brzegi cieków wodnych itp).

Zwalczanie

- Ograniczenie wysiewu nasion do gleby oraz zmianie warunków glebowych na niekorzystne.

Kwiatostany zabezpieczone **plastikowymi workami** przed wysypywaniem się nasion.

- Zebrane nasiona są **palone**, a obszar na którym rosły poddany **wapnowaniu** – aby zmniejszyć kwasowość gleby.

Obce gatunki inwazyjne? Nie, dziękuję! –
akcja edukacyjna w szkołach

**OBCE GATUNKI
INWAZYJNE?**

Nie, dziękuję!

Projekt „Zamień nawłocic na malwy przy płocie”

 Zamień nawłocic na malwy przy płocie
- gatunki inwazyjne w ogrodzie

Charzykowy 2014

 Ochrona przyrody W TWOIM OGRODZIE

- Wprowadzaj do ogrodu gatunki rodzime, naturalnie występujące na terenie Polski**
Takimi roślinami jest wiele: Bux drobnokwiatowa, dąb szypułkowy, jarząbka, jaworek pospolity, mącznica, kasztan szary, jodła wiekowa, jodła turkieska...
Jest również wiele gatunków rodzimych, których nie należy wprowadzać do ogrodu.
- Unikaj roślin, które łatwo „uciekają” do rodzimej przyrody**
Takie rośliny określane są jako inwazyjne gatunki obce. Mogą one wyprzedzić wiele roślin rodzimych w walce o światło, wodę i składniki pokarmowe, powodując zmniejszenie różnorodności gatunkowej i zmniejszenie wartości ekologicznej ogrodu.
- Stosuj rośliny alternatywne, dostępne w ofercie ogrodniczej**
Inwazyjne gatunki roślin można zastąpić odmianami gatunków lub ich krewnymi. Rośliny te także charakteryzują się pięknymi kwiatami, kolorami liści czy kształtem liści. Pytaj o nie sprzedawców.
- Dbaj aby rośliny obcego pochodzenia w ogrodzie nie przedostawały się „za płot”**
W tym celu możesz wykorzystać siatkę znowych roślin, uszczelnienie brzozy po przekształceniu, itp.

Wszystkie zasady, które znajdują się w Kodeksie Dobrych Praktyk w Ogrodnictwie, są zgodne z przepisami ustawy o ochronie przyrody. W celu uzyskania dodatkowych informacji o tym, jak dbać o przyrodę w swoim ogrodzie, odwiedź stronę: www.gdos.gov.pl

Zachęcamy do wypełnienia deklaracji o stosowaniu Kodeksu Dobrych Praktyk

 KODEKS DOBRZYCH PRAKTYK W OGRONICTWIE
www.gdos.gov.pl

Dziękuję za uwagę!